

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
Національної академії педагогічних наук України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Педагогічний факультет Карлового університету (м. Прага, Чехія)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
Державний Університет «Utena College» (м. Утена, Литва)
Гуманітарний-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VII Міжнародної
науково-практичної конференції
26-27 жовтня 2023 року

Україна, Мукачево 26-27 жовтня 2023 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 25 жовтня 2023 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород);

Теличко Наталія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 жовтня 2023 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 452 с.

ISBN 978-617-7495-53-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку закладів загальної середньої та вищої освіти, освіти дорослих і професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В. В. – д.е.н., професор; Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., професор; Молнар Т. І. – д.пед.н., доцент; Горват М. В. – к.пед.н., доцент; Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент; Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2023

DR. ERDEI G. VÁLTOZÁSOK? ÚJ IRÁNYOK? VAGY MINDEN A RÉGI? – A DEBRECENI EGYETEM FELNŐTTKÉPZÉSE.....	14
DR. PÁLFI S. RESEARCH ON CHILDREN'S RIGHTS IN HUNGARIAN KINDERGARTENS	15
MATULČÍK J. KOMPARATÍVNY VÝSKUM A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA V EDUKÁCII DOSPELÝCH	16
SAKALOVÁ B. VÝCHOVA K ZDRAVIU A ZDRAVOTNÁ GRAMOTNOSŤ NA PRIMÁRNOM STUPNI VZDELÁVANIA.....	18
SHEVCHENKO – LEDYAN C. CONTROL AND SUPERVISION OVER THE EXECUTION OF JUDGMENTS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS.....	20
SHEVCHENKO – LEDYAN C. SPAIN: RESPECTING HUMAN RIGHTS	22
CHOVRIY S. TRAINING OF PEDAGOGICAL PERSONNEL FOR THE SYSTEM OF PROFESSIONAL EDUCATION IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION	24
CHOVRIY S., HAVOR A. THE ESSENCE OF THE “EMOTIONAL INTELLIGENCE” CONCEPT IN THE CONTEXT OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH	26
DR. PALLAY K., DR. MOLNAR F. THE IMPACT OF THE RUSSO-UKRAINIAN WAR ON THE STUDENT MOBILITY WITH STUDY PURPOSES FROM TRANSCARPATHTIA (UKRAINE)	28
HERTSOVSKA N., BIZHKO A. THE ROLE OF DISCOURSE COMPETENCE IN THE PROCESS OF LANGUAGE IMPROVEMENT	30
KHMYZOVA O. USING TED TALKS FOR IMPROVING LISTENING COMPREHENSION SKILLS	32
KRAVCHENKO T. THE CHALLENGES OF SCIENTIFIC COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE	33
ЩЕРБАН Т.Д., АНТОНІК Є.М. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАЛЕЖНИХ ВІД СПІЛКУВАННЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	35
ЩЕРБАН Т.Д., ДАНКАНИЧ А.А. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У РАМКАХ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ»	37
ЩЕРБАН Т.Д., ДОЛИНАЙ Т.Т. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ АГРЕСИВНОГО СПІЛКУВАННЯ ПАЦІЄНТА З ЛІКАРЕМ.....	39
ЩЕРБАН Т.Д., САМОЙЛОВ О.С. СХИЛЬНІСТЬ ДО СЕЛФІ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	41
ЩЕРБАН Т.Д., ХОМА П.П. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПЕДАГОГІЦІ.....	43
АВШЕНЮК Н.М. ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ.....	45

АЛМАШІЙ К.М., БЛИК О.В. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО СПРИЙМАННЯ СВІТУ ЧЕРЕЗ ЖИВОПИС У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	47	БЛИК О.В., ДУДЛА Т.В. ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ МАЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОБРАЗОТВОРЧИХ НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	86
АЛМАШІЙ Е.В., ТЯГУР А.В. ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЛЕПБУКІВ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРИЙОМУ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	49	БЛИК О.В., МАКСИМЕЦЬ В.В. ОЗНАЙОМЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВИДАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	89
БАБИНЕЦЬ Д.В., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	51	БЛИК О.В., МАХЛИНЕЦЬ А.І. ВПЛИВ ЖИВОПИСНИХ ТВОРІВ НА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ.....	91
БАРНА Х.В., ВЕЛИЧКАНИЧ М.В. ПЕРЕДУМОВИ ВИХОВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ	53	БЛИК О.В., ПАНЬКАНИНЕЦЬ Т.С. РОЗВИТОК КРЕАТИВНОЇ КОГНІТИВНОЇ АКТИВНОСТІ ЧЕРЕЗ НЕТРАДИЦІЙНІ ПРИЙОМИ МАЛЮВАННЯ.....	93
БАРНА Х.В., КОСТЮК М.О. ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО ІНКЛЮЗИВНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	55	БЛИК О.В., РОГАЧ Р.В. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	96
БАРНА Х.В., ЛУПАК В. ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	57	БЛИК О.В., СКИБА І.В. АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР	98
БАРНА Х.В., ОРЯБКО О.Ф. РОЛЬ ТЕАТРАЛЬНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РОЗШИРЕННІ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	59	БЛИК О.В., ТОМАШ І.І. ВИЯВЛЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ	100
БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю. РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО	60	БЛИК О.В., ЧАЙКОВСЬКА К.Р. ДОСЛІДЖЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ АСПЕКТІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА УСПІШНІСТЬ ІНТЕГРОВАНИХ УРОКІВ З МУЗИКИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	103
БАСАРАБ В.В., КОРОЛЬ Н.В. ЗАСОБИ ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	63	БЛИК О.В., ЧІРІ С.С. ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНОГО МИСЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ПІДВИЩЕННЯ ЇХНІХ НАВИЧОК АНАЛІЗУ ТА ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	105
БАСАРАБ В.В., КУЦИК О.Г. ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬОГО КОНСТРУЮВАННЯ	66	БЛИК О.В., ЧІРІ С.С. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ТВОРЧОГО СПРИЙНЯТТЯ НА ПРОЦЕСИ МИСТЕЦЬКОГО ВИРАЖЕННЯ ТА ТВОРЧОСТІ	107
БАРАНОВСЬКА О.В., КЛЕНОВСЬКА В.В., ЛАЛАК Н.В. ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПАРТНЕРСТВА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТА СІМ'Ї	68	БЛИК О.В., ШТЕФАНЬО Ж.М. ВПЛИВ СУЧАСНОГО ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА НА ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ СМАКІВ ШКОЛЯРІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	110
БЕДЕВЕЛЬСЬКА М.В. РОЛЬ СЛОВАЦЬКОЇ МОВИ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ.....	71	БОБАЛЬ Т.І., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ	112
БЕРЕЖНА С.І. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБИСТІСНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТАРШОКЛАСНИКІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ.....	72	БОЙКО А.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. АНАЛІЗ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ВІДНОШЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ПРОБЛЕМ МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	114
БЕСПАЛЬКО В.В., КАРНАКОВА Г.О. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИКОНАВСЬКОМУ АСПЕКТІ... ..	75	БОКША Н.І., АНДРЕЙЧИК М.В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ ТА У ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	117
БЕСПАЛЬКО Л.А., БЛИК О.В. ЗОБРАЖУВАЛЬНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	78	БОКША Н.І., ГРЕШКО В.В. ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНОСТЬ ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	119
БЄЛІЧКО А.М., БЛЮК О.Г. ЗАГАЛЬНЕ НЕДОРОЗВИНЕННЯ МОВЛЕННЯ: ПОНЯТТЯ І ПРИЧИНИ	80	БОКША Н.І., ПИЛИПКО К.А. ГУРТКОВА РОБОТА ЯК ФОРМА ПОЗАУРОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ	121
БІГУН Л.І., БЛИК О.В. ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ ТА ВАГОМОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ У СТИМУЛЮВАННІ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС УРОКІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	84		

– найчастіше замінюють їх сполучником «і», виділяючи зміст лише інтонаційно;

– майже не вживаються дітьми для опису номінативні та безособові речення;

– майже не вживається в мовленні дітей відношення належності, об'єктивності та означальності, що виражається граматичним зв'язком керування [4;5].

Нерідко дитина не спроможна дібрати необхідні слова для описування зображення та підміняє їх жестикуляцією та мімікою.

Провідну роль у навчанні дитини будь-чого відіграє відповідний зразок для наслідування. У методиці розвитку мовлення дітей провідним прийомом навчання опису та розповідання за твором живопису традиційно вважається зразок розповіді, опису вихователя. У навчанні старших дошкільників зразок використовують лише в поодиноких випадках, коли того вимагає ситуація. У методичній літературі велике значення під час навчання дітей розповідання за творами живопису надається складанню плану розповіді. Спочатку педагог разом із вихованцями детально аналізує складений ним план, потім пропонує скласти план самостійно, тобто здійснюється поступовий перехід від повного наслідування зразка до усвідомлення або напівсвідомого наслідування алгоритму дій, самостійного складання розповіді. Важливо, щоб допомога вихователя була лише тлом, з'єднувальним ланцюжком, який допомагає поєднати окремі слова у зв'язні речення, судження, не гальмує самостійності.

Таким чином, важливим завданням розвитку мовлення дошкільників є набуття вміння самостійно складати розповіді за творами живопису. Цей процес відбувається поступово, протягом усього перебування в дошкільному закладі за умови систематичного навчання. Розповідь дитини за творами живопису – складна розумова діяльність, що потребує участі всіх психічних процесів.

Список використаних джерел

1. Білан О.І. Навчаємо розповідати за ілюстраціями (старший дошкільний вік): Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 160 с.
2. Гавриш Н.В. Розвиток зв'язного мовлення дошкільнят. К.: Шкільний світ, 2006. 119 с.
3. Гордій Н. М., Корякіна І. В. Живопис як засіб розвитку мовленнєвої компетентності дітей шостого року життя. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, (3(326)). 2019. С.15-26.
4. Зданевич Л.В. Погрібняк Н.В.. Розвиток зв'язного мовлення дітей дошкільного віку засобами творів живопису. Запоріжжя: ТОВ «ЛПРС» ЛТД, 2009.120 с.
5. Калмикова Л.О. Розвиток описового мовлення. Психолінгвістичний аналіз. *Дошкільне виховання*. 2003. № 4. С.19.

ПРИНЦИПИ СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

Сучасні наукові підходи до організації супроводу дітей з ООП переконливо доводять, що вчасно організована психолого-педагогічна допомога здатна попередити появу наступних відхилень у розвитку дитини, і забезпечити максимальну реалізацію її реабілітаційного потенціалу.

Процес супроводу дітей з ООП – це цілеспрямована, організована система діяльності психологів, педагогів, фахівців-спеціальних педагогів щодо забезпечення оптимальних умов життєдіяльності дітей відповідно до їх віковими та індивідуальними особливостями, рівня актуального розвитку, станом соматичного й нервово-психічного здоров'я [2].

Цілі та завдання супроводу дітей з ООП послугуються правилами, вимогами до діяльності, що виокремлюються з закономірностей освітнього процесу, тобто педагогічні принципи. Принципи – першооснова, відображають вимоги до організації діяльності (корекційно-логопедичної та психолого-педагогічної), визначають її напрямки, прикінцеву мету і результати діяльності.

Основними принципами супроводу дітей з порушеннями мовлення стають:

Принцип системності корекційних, реабілітаційних та розвиткових завдань, системність та взаємозумовленість завдань відображають взаємозв'язок розвитку різних сторін особистості дитини та нерівномірність їх розвитку. Закон нерівномірності (гетерохронності) розвитку особистості дитини відображає те, що кожна дитина знаходиться на різних рівнях розвитку в різних станах в одному і тому ж віковому періоді: на рівні благополуччя – відповідає особливостям нормотипового розвитку; на рівні ризику, тобто загрози виникнення проблеми розвитку; на рівні актуальних труднощів розвитку, які об'єктивно спостерігаються порівняно з нормотиповим розвитком. Відтак під час визначення цілей та завдань корекційно-логопедичного супроводу важливо прогнозувати позитивний результат діяльності, майбутні вторинні порушення й подальший розвиток дитини.

Принцип врахування індивідуальних та вікових особливостей дитини. Під час корекційно-логопедичного супроводу дітей з порушеннями мовлення важливо визначити етапи, шляхи, способи й засоби супроводу, зіставлення рівня розвитку дитини з урахуванням її порушень розвитку.

Діяльнісний принцип – визначає систему організації супроводу та способи реалізації поставлених завдань, зауважуючи, що важливим моментом їх досягнення є організація життєдіяльності дитини з ООП, створення необхідних умов для її орієнтування в складних ситуаціях, вироблення алгоритму соціально прийнятної життєдіяльності. Процес супроводу спроможний визначити ставлення до світу, позицію та взаємодію з іншими особистостями м соціального середовища, які в певний момент стають джерелом сприяння розвитку.

Принцип інтеграції зусиль найближчого соціального оточення. Успіх супроводу дітей з ООП без співпраці з батьками, без опертя на взаємодію з однолітками з урахуванням особливостей розвитку стає недостатньо ефективним чи просто не результатним.

Принцип гуманістичної спрямованості супроводу визначає орієнтацію на особистісні можливості та потреби дитини. У єдності з гуманістичною спрямованістю супроводу знаходиться принцип поваги до дитини у взаємодії з розумною вимогливістю до її особистості. Психолого-педагогічні вимоги – не самоціль, вони ставляться з надією на успіх, з зацікавленістю у розвитку дитини, з впевненістю в підвищенні самооцінки дитини, не завдаючи шкоди її психічному стану та здоров'ю.

Принцип позитивного спрямування – продовженням вищеозначених принципів. Опираючись на позитивні якості, підсилюючи й розвиваючи їх, нейтралізуючи з їх допомогою негативні риси, передбачають процес досягнення успіху. Дитина а процесі діяльності, оволодіваючи новими знаннями, навичками та вміннями, відчуває внутрішнє задоволення, починає вірити у власні сили.

Принцип адаптації та витривалості дозволяє формувати у дитини з ООП стійкість до несприятливих впливів навколишнього середовища. Принцип адаптації зосереджено на тому, що певні незначні негативні дії середовища можуть нести позитивний результат, оскільки розширюють досвід ознайомлення з навколишнім. Означений підхід збільшує можливості дітей з ООП, оскільки формує певні життєві навички, які допомагають протистояти негативному впливу людей та середовища, зменшують безпорадність (Ф.Березін, А.Маклаков, І.Мамайчук та ін.).

Принцип безпеки та надійності полягає в тому, що фахівці супроводу приймають усі проблеми дитини, через професійну етику та найважливіше дотримуватись «золотого» правила – «не нашкодь».

Принцип моніторингу, чи комплексного супроводу, полягає в необхідності постійного комплексної уваги до особистості дитини, яка потребує допомоги. Комплексний командний супровід особливо важливий дітям з ООП.

Принцип послідовності та поетапності передбачає обов'язкове прогнозування кінцевої мети, очікуваного результату супроводу. З урахуванням про-

гнозованого результату визначається послідовність дій задля його досягнення, фіксуються певні важливі проміжні результати. Кількість етапів супроводу визначається глибиною та характером наявної у дитини проблеми [1].

Отож вважаємо, принципи системи супроводу дітей з ООП формують її основу, визначають логіку супровідного процесу, створюють загальну стратегію та конкретну тактику управління процесом.

Список використаних джерел

1. Комини Ю. А. Робота вчителя-логопеда в інклюзивних класах. *Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва): практи.-метод. посіб. / Упр. освіти Дніпров. райдержадмін. в м. Києві, Район. наук.-метод. центр; Всеукр. фонд «Крок за кроком»* [упоряд. Сидоренко Н. А.]. К.: РНМЦ Дніпров. р-ну, 2015. С. 10-12. URL: http://school66.zp.ua/wp-content/uploads/2018/01/Osobliv_i_ditu_Posibnuk_2015-1.pdf (дата звернення: 10.10.2023)
2. Стахова, Л. Л. Особливості корекційно-розвивального навчання і виховання дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення. *International research and practice conference «Modern methods, innovations and operational experience in the field of psychology and pedegogics»: conference proceedings, October 20–21, 2017. Lublin: «Baltija Publishing», 2017. P. 123-126.*

КАС'ЯНЕНКО О.М.,
ОДОШЕВСЬКА Є. С.,
ПІДГОРСЬКА І.І

Мукачівський державний університет, Україна

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їхнього навчання у навчальних закладах на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей освітньо-пізнавальної діяльності таких дітей. Воно передбачає створення освітнього середовища, яке відповідало б потребам і можливостям кожної дитини, незалежно від особливостей її психофізичного розвитку, забезпечення наукового супроводу, створення освітніх програм, навчального методичного забезпечення [1, с.14].

Мета інклюзивного навчання – реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізація та

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>